
NOTITIE

Nr. : I.2007.5366.01.N002
Versie : 002
Project : Industrierrein Oude Rijkswerf/Willemsoord e.o., Den Helder
Betreft : Dezonering Oude Rijkswerf/Willemsoord
Datum : 27 maart 2008

---

1. Vraagstelling

In september 2005 heeft de gemeenteraad het structuurplan Stadshart 2020 vastgesteld. Dit structuurplan wordt nu verder uitgewerkt in het Uitwerkingsplan. Het Uitwerkingsplan (UP) werkt het Structuurplan meer in detail uit, tot een niveau waarop onder meer de fasering en haalbaarheid inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Het UP wijkt op een aantal punten af van het Structuurplan. Dit is het gevolg van voortschrijdend inzicht en veranderde omstandigheden, zoals de aankoop van Cape Holland.

Met het vrijkomen van de voormalige Rijkswerf krijgt de stad hier de kans om zich te herprofilen als stad aan zee. Om de haven onderdeel te laten uitmaken van de stad wordt Willemsoord ontwikkeld tot een volwaardig stadsdeel, met een mix van voorzieningen, woningbouw en nautische functies. Daarnaast wordt het geheel van overgangen, verbindingen, routes en bebouwing zorgvuldig gecomponeerd.

Den Helder onderzoekt de mogelijkheden en beperkingen om (delen van) bedrijventerreinen in Den Helder waar (in de toekomst) geen "A-inrichtingen" zijn (worden) gevestigd uit te sluiten van de zonering. Daarnaast wil Den Helder zicht hebben op de procedurele gevolgen hiervan in het kader van de Wet geluidhinder en de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

2. Systematiek Wet geluidhinder (de)zoneren

Rondom het industrierrein *Rijkswerf, Nieuwe Haven, Nieuwe Diep en Visafslag* (besluit Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 27 februari 1990, met kenmerk 90.150594) is een geluidzone in de zin van de Wet geluidhinder vastgesteld. De nieuwe Wet geluidhinder die sinds 1 januari 2007 in werking is getreden biedt gemeenten meer vrijheden om bestaande geluidzones te wijzigen en/of op te heffen.

Nu de nieuwe Wet geluidhinder de mogelijkheid biedt om te dezoneren wil Den Helder de (on)mogelijkheden onderzoeken om dit te kunnen doen.

Indien op een bedrijventerrein zich bedrijven bevinden of mogen bevinden zoals bedoel in art. 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer¹ wordt in het kader van de Wet geluidhinder² gesproken van een "industrierrein". Industrierreinen hebben een geluidzone.

---

¹ Grote lawaaimakers, voorheen ook wel A-inrichtingen genoemd.

² Definitie art. 1 Wgh: een *industrierrein* is een terrein waaraan een bestemming is gegeven die de mogelijkheid van vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken, insluit.

Een geluidszone is een gebied rond een industrieterrein waarbuiten de gecumuleerde geluidbelasting van alle daarop gevestigde bedrijven niet hoger is dan 50 dB(A). Woningen (evenals overigens andere geluidsgevoelige bestemmingen) die binnen de zone liggen kunnen een geluidbelasting hebben die hoger is dan 50 dB(A).

De zonering beoogt rechtszekerheid te bieden aan zowel de bedrijven als aan de woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen onbeperkt opschuiven naar de bedrijven. Bestaande woningen die een geluidbelasting hebben hoger dan 55 dB(A) moeten voorzien zijn van extra geluidwerende maatregelen zodat het geluid binnen de geluidsgevoelige ruimten van een woning niet hoger is dan 40 dB(A). Voor woningen die op het industrieterrein zelf liggen gelden de regels van de Wet geluidhinder niet.

3. Kaders voor dezoneren

Een bestemmingsplan is een belangrijk instrument om het ruimtelijke orderingsbeleid vast te leggen. In het bestemmingsplan zijn twee hoofdzaken opgenomen: de bestemming van de gronden en bouwwerken en de voorschriften met betrekking tot bebouwing en gebruik. De bestemming van de gronden geeft een visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen doordat bij het opstellen van een nieuw plan (dat voor een periode van tien jaar gebeurt) wordt beoordeeld welke bestemmingen wel of niet (meer) wenselijk zijn.

Op grond van de Wet geluidhinder dient bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan voor een industrieterrein een geluidszone te worden vastgesteld. De term "industrieterrein" moet hier worden verstaan in de specifieke betekenis die artikel 1 van de Wet geluidhinder daaraan toekent. Van een industrieterrein in de zin van de Wet geluidhinder is sprake als aan het betrokken terrein een planologische bestemming is gegeven die de vestiging toelaat van bepaalde categorieën van inrichtingen (voorheen aangeduid als "A-inrichtingen"). Of het terrein daadwerkelijk voor bedrijfsvestiging is ingericht en of er daadwerkelijk een of meer "A-inrichtingen" zijn gevestigd, is in dit verband niet relevant.

Een wijziging of opheffing van een geluidszone is enkel mogelijk bij vaststelling, wijziging of herziening van een bestemmingsplan³.

Wijziging

Wijziging van de zone is niet mogelijk indien de wijziging inhoudt dat de zone niet langer is gelegen in een gebied waarbinnen de geluidbelasting, met in acht name van bestaande rechten van bedrijven, vanwege de op het industrieterrein gevestigde inrichtingen groter is dan 50 dB(A)⁴. De wijziging van een zone mag er niet toe leiden dat woningen met een hogere geluidsbelasting dan 50 dB(A) buiten de zone komen te vallen.

---

³ Art. 40 en 41, lid 1, Wgh.

⁴ Art. 41, lid 2, Wgh.

(Gedeeltelijke) Opheffing

Het (gedeeltelijk) opheffen van een zone is alleen mogelijk als het betrokken terrein niet langer een industrieterrein is in de zin van de Wet geluidhinder. Rond een industrieterrein in de zin van de Wet geluidhinder is een zone immers verplicht. Een terrein is niet langer een industrieterrein als het bestemmingsplan niet langer de aanwezigheid van "A-inrichtingen" toelaat. Het is echter denkbaar dat een of meer bestaande "A-inrichtingen" na een dergelijke bestemmingswijziging nog een aantal jaren aanwezig blijven op het terrein. Daarom is bepaald dat de zone voortbestaat zolang dat het geval is⁵.

Dat wil zeggen dat alle regels inzake industrieterreinen onverkort van toepassing blijven.

Onderzoeksplicht

Bij de wijziging van een zone wordt een akoestisch onderzoek ingesteld naar de geluidsbelasting die ten hoogste zou kunnen worden ondervonden op gevoelige bestemmingen, binnen de ontworpen zone, als gevolg van het industrieterrein⁶.

Dit is een geringe extra onderzoeksinspanning bovenop het onderzoek dat noodzakelijk is om te komen tot een nieuwe zonegrens.

Jurisprudentie

De nieuwe bepalingen over het (gedeeltelijk) opheffen van de geluidszone zijn op 1 januari 2007 in werking getreden. Jurisprudentie hierover is daarom nog niet beschikbaar.

Consequenties

Indien voor Oude Rijkswerf/Willemsoord het bestemmingsplan dusdanig worden gewijzigd dat vestiging van "A-inrichtingen" niet langer mogelijk is, dan is eventuele aanpassing van de zone rondom het resterende deel van het industrieterrein mogelijk.

Hiertoe zijn 2 mogelijkheden:

1. de individuele bestemmingsplannen waar de geluidszone betrekking op heeft gefaseerd wijzigen;
2. een facetbestemmingsplan opstellen waarin de gewijzigde zonegrens in haar totaliteit wordt vastgelegd.

Het facetbestemmingsplan betreft een zogenaamd 'parapluplan' met als doel het herzien van de vigerende geluidszone rondom het resterende deel van het industrieterrein; dit als gevolg van de hierboven geschetste ontwikkelingen. Met dit bestemmingsplan worden de voorschriften van alle vigerende bestemmingsplannen (slechts) aangepast voor wat betreft het aspect geluid.

---

⁵ Art. 41, lid 3, Wgh.

⁶ Art. 42 Wgh.

Ad. 1

Voordeel:

- geeft flexibiliteit in de tijd. Vanwege het dezoneren van Oude Rijkswerf/Willemsoord bestaat geen immers noodzaak om de geluidszone aan te passen; de geluidszone is het aandachtsgebied rondom een industrieterrein, waarbuiten door de bedrijven op dat terrein gezamenlijk geen hogere geluidsbelasting dan 50 dB(A) mag worden veroorzaakt. De zone ligt tussen de grens van het industrieterrein en de vastgestelde zonegrens (voor de goede orde: het industrieterrein zelf maakt dus geen deel uit van de zone.)

Nadeel:

- gedurende de looptijd van de "herzonering" kan de zone gedurende enige tijd zeer grillig van vorm zijn. Dit kan leiden tot problemen bij vergunningaanvragen;
- voor gebieden waar recentelijk een bestemmingsplan is vastgesteld, moet wellicht hernieuwd een planprocedure opgestart worden;
- bestemmingsplannen moeten integraal onderbouwd en afgewogen worden.

Ad.2

Voordeel:

- geeft op het moment van de zonewijzigingen direct een transparant en consistent toetsingskader voor vergunningverlening en nadere eisen/maatwerkvoorschriften;
- wijziging van de zone verloopt in zijn geheel in één procedure. Recentelijk vastgestelde en goedgekeurde bestemmingsplannen hoeven niet hernieuwd in procedure te worden gebracht;
- enkel het onderdeel geluid moet onderbouwd en afgewogen worden.

Nadeel:

- moment van wijziging is afhankelijk van het kritische pad, waarbij de laatste relevante bestemmingplan dat gewijzigd wordt, bepalend is voor de procedure tot wijziging van de zone.

Op grond van bovenstaande voor- en nadelen staan wij een wijziging van de zone middels een facetbestemmingsplan voor.

4. Aandachtspunten bij dezonering

Los van de (on)mogelijkheden tot het feitelijk wijzigen van zones dan wel het gedeeltelijk dezoneren moet rekening gehouden worden met een aantal aandachtspunten die hiermee (in)direct samenhangen. Deze onderdelen zullen in de te volgen procedure nader uitgewerkt dienen te worden:

- gevoelige bestemmingen op een gezoneerd industrieterrein genieten geen wettelijke bescherming. In het kader van vergunningverlening hoeft in principe niet getoetst te worden aan de geluidsimmissie op deze bestemmingen. Zodra niet langer sprake is van een industrieterrein moeten deze bestemmingen wel degelijk beschermd worden. Dit zou mogelijk tot knelpunten kunnen leiden bij de behandeling van nieuwe vergunningsaanvragen of bij actualisatie van bestaande vergunningen;
voor de betreffende woningen dienen, indien de geluidsbelasting hoger is dan de wettelijke voorkeurswaarde van 50 dB(A), hogere waarden te worden vastgesteld (voor zover bij ons bekend liggen op het te dezoneren deel van het industrieterrein geen woningen of overige geluidsgevoelige bestemmingen);
- indien Oude Rijkswerf/Willemsoord zal worden gedezoneerd, mogen geen lawaaimakende activiteiten meer ter plaatse worden uitgevoerd. De activiteiten van de dokken 1 en 2 en de helling moeten worden beperkt tot bijvoorbeeld museale activiteiten en de verleende milieuvergunningen moeten hiertoe worden aangepast;
- indirecte hinder: Van indirecte hinder vanwege bedrijven die gevestigd zijn op een industrieterrein is geen sprake; de vastgestelde zone en eventueel vastgestelde MTG-waarden/hogere grenswaarden zijn het exclusieve toetsingskader bij vergunningverlening. Zodra niet langer sprake is van een industrieterrein moet indirecte hinder op (nieuw te bouwen) gevoelige bestemmingen wel beoordeeld worden. Ook dit zou tot knelpunten kunnen leiden bij vergunningsprocedures.
Bij de nadere invulling van locatie Rijkswerf/Willemsoord zal hieraan aandacht besteed worden. Het is met name van belang voor de deelgebieden waar een combinatie van wonen, werken en leisure wordt voorzien;
- gebrek aan een transparant- en consistent toetsingskader: Zonering is, los van de uitvoeringsproblemen, qua systematiek een zeer transparant en consistent toetsingskader bij vergunningverlening en nader eisen/maatwerkvoorschriften. Indien besloten wordt tot (gedeeltelijke) dezonering moet voorkomen worden dat moet worden teruggevallen op ad hoc-toetsingen. Dit zou kunnen leiden tot rechtsonzekerheid voor bedrijven en burgers, vertroebeling van het besluitvormingsproces en daarmee tot juridische afbreukrisico's. Na dezonering is het derhalve zaak om voor het gedezoneerde terreindeel Oude Rijkswerf/Willemsoord een beleid voor geluid en bedrijvigheid te ontwikkelen.
De gemeente Den Helder ontwikkelt momenteel een gebiedsgericht geluidbeleid; een toetsingskader voor geluid van bedrijven maakt daarvan deel uit.

Arnhem, 27 maart 2008

DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.

ing. J.J.A. van Leeuwen

Voor deze: ing. M.H.M. van Kesteren